

Őfels. forrón ohajtva a békeséget, ennek szeretete mélyen van szívébe vésvé, 's gondjait épen azon erős és tiszta indulatból a biztosítandó védelem eszközeinek megalapítására fordítva, ujonczokbeli segedelmet azon oknál fogva is kíván, mivel a magyar hadisereg ereje részint a halomási közsors, részint elaggulás és szolgálatbeli kilankadás, részint az 1830: 7. t. cz. következtében állított katonáknak azon törvényrendelete sentségéhez képesti elbocsátása miatt nagyobb fogyatkozásokat szenved. Mélyen tisztelik a KK. és RR. Őfelségének azon gondoskodását, melyet az áldott béke fentartása iránt táplál atyai szívében, és önmagok is buzgón ohajtják, hogy a külső és belső bátorság fentartásával a szelid béke ótalma alatt gondoskodhassanak Királyuk 's Hazájuk egyesített boldogsága gyarapításáról. Ugyanazért miután a KK. és RR. a fenálló törvények lelke 's az előbbi országgyűlések példái szerint a mostani körülményekről 's a magyar katonaság jelen állapotjáról Őfels. nevében előleg értesítettek, a szükség iránti fölfedezés következtében, ennek pótlására ujonczokban segedelmet ajánlanak, mellynek száma és módja, valamint az ajánlat-hoz kötött feltételek 's ovások is, az alábbi törvényjavaslatban és ehez járuló iratokban vagynak kifejezve. Továbbá: hogy azon sok munkás kéz, melyet az állandó katonaság nagy száma a nemzeti közgazdálkodástól elvon, legalább némileg pótolassék, szükségesnek látják a KK. és RR. Őfelségét az iránt is megkérni, hogy az állandó katonaságot, mennyire azt a katonai szolgálat engedi, béke idején hazánkban közhasznú munkák és vállalatok körüli dolgozásra fordítani méltóztassék. A hajdankor nagy következtetésű, fényes példái bizonyítják, hogy illy dolgozás a katonák egészségét fentartja, testi erejét neveli 's őket a tábori szolgálatok terheinek elviselésére alkalmasbakká teszi, a közállományt pedig sok hasznos munkával gazdagítja. Végre: a KK. és RR. Őfelsége bölcsességétől 's emberszeretetétől bizodalmasan reménylik azt is, hogy a magyar katonaságnál a fenytékre nézve oly banásmódot fog megállapítani, mely midőn fenytve javítani 's a jó rendet fentartani törekszik, az eszközöket és módokat is emberi szelidséggel alkalmaztatva használja. — III. T ö r v é n y c z i k k a' magyar ezredekhez tett segedelmi ajánlat-ról. Őfelségének az ujonczokban ajánlandó segedelem iránt tett kegy-előadására az ország RRei. miután a törvények értelmén sarkaló kívánatok folytában a küldölgök fenforgó körülményeiről 's a magyar ezredek jelen állapotjáról Őfels. nevében értesítettek, a szükség iránti fölfedezés következtében segedelemként 's minden ebből vonható következtetés nélkül, és az 1741: 63ik t. czik. 2ik, 1807: 1 t. czik. 5ik, 1808: 6. t. czik. 1ső és 1830: 7ik t. cz. szinte 1ső §§ban foglalt ovások mellett a magyar ezredekhez önkint 38,000 ujonczot ajánlanak köv. feltételek alatt: 1. Hogy azok katonai szolgálatot tenni 8 évig tartozzanak, ez időnek elteltével pedig mindnyájan végkép és multhatlanul bocsáttassanak el úgy, hogy akkor akár kiütéssel fenyegető, vagy már kiütött háború miatt, akár pedig büntetéseken, vagy bármely egyéb szin alatt is, Söt ez idő alatt is, ha valamelyiknek haza eresztése nélkülözhetlenül szükségessé válnék, annak elbocsátását szolgálatának megállapított éveit ne gátolhassák, tőle a katonai öltözet ára ne követeltessék, sem pedig az e' miatt, vagy más bármely okból származható hiánypótlást kívánni ne lehessen. Ezen rendelet azokra is kiterjesztetik, kik katonákká önkint lettek. 3. Hogy nem időszakonként, hanem ugyanazon egy 's lehető legrovidebb idő alatt, és pedig mindenütt sorshuzással, állíttassanak. 4. E' számba az izraeliták is kötelesek népes-ségök arányához képest egyedül ön felekeztetjükből ujonczokat állítani; ugyanazért, miután az illető köztörvényhatóság a rájuk eső számot népes-ségök szerint kivette, a sorshuzás alattartozók összeírása a köz tisztviselők közbejöttével teljesíttessék; a sorshuzás is annak jelenlétében vitessék véghez, és az akképen állítandó izraelita ujonczok, az illető törvényhatóságok keblében assentáltatván, az ujonczok megajánlott számába tudassanak. 5. Az ujonczok elfogadásában a testnek nem formájára vagy mérsékére, hanem alkotására legyen tekintet, úgy hogy az 5 láb magasságu ujoncz is, ha különben egészséges testü és izmos 's katonai terhek viselésére alkalmas, fogadtassék el. 6. Az assentáló tiszték és orvosok előtt szabályul a jelen országgyűlés alatt megállapított utasítás szolgáljon, és mind a katonatiszték, mind a politikai törvényhatóságok a szerint foglalatokodjanak, 's más ujonczok hiánya esetében olyak is fogadtassanak el, kikben a katonai szolgálatra alkalmatlanságot nem okozó az említett utasításban érdekelve nem levő esékély fogyatkozások tapasztaltatnak. 7. Hogy mindazok, mik az állítástól kivétel, az állítás módja és a kőborlók iránt a most megállapított utasításban rendelve vagynak, megtartassanak. 8. Hogy az elagott vagy hosszas szolgálat által törődött katonák tovább ne tartóztatassanak, hanem a katonai állítás végbe-mentével az 1807: 1 t. czik. 11. §ban engedett kedvezményekben részesülő aggkatonák sorába essenek. Ezenkívül azok, kik a mindenkori szoros vizsgálat mellett házi dolgaiknak folytatására odahaza elkerülhetle-nül szükségeseznek találtatnak, az 1830: 7ik t. czik. 1. §a 12ik pontja ren-delete szerint, a katonai öltözet árának megtérítése és más legények ma-gok helyébe leendő állítása nélkül azonnal bocsáttassanak el. 9. A most ajánlott 38,000 ujoncz állításának ideje alatt a hadfogadás szünjék meg, azontul mindazáltal az 1807: 1ső t. czik. szerint ismét folyamatba tétessék; jövendőre azonban hadfogadásoknál sem szabad senkit 8 esztendőnél hosszabb időre bevenni, 's annak elteltével a tovább is katonáskodni akaró ujjában szerződhetik, azok pedig, mik ezen törvény alkotásától számítva a katonai állítás bevégződéséig az állítás alá tartozó személyek körül az ezredeknel önkint beállnának, vagy más akarmi módon illető törvényhatóságok keblén kívül katonákká lennének, valamint jelesen az 1830: 7. t. czik. következtében állított azon katonák is, kik szolgálatjuk megszabott 10 évi elteltével önkénti akaratajokból ismét katonai szolgálatot vállalnának, mindenkor az illető törvényhatóságokra kivett ujonczok száma közé esznek számítandók. 10. Hogy az ujonczok odahaza hagyott vagyonára

illő gond legyen, javaik az illető tisztviselő által, jelesen a végkészen a földesuraság befolyásával, azonnal összeírassanak, 's ingyen az árvák dol-gaira rendelt polgári intézet felügyelése alatt tartassanak. 11. Az ujon-czoknak a népesség számára való tekintetű felosztása a jelen ország-gyűlésen meghiteltetett választmány által kidolgozandó külön szerint in-téztessék el. 12. Mivel pedig katonáskodásra legfőbb ösztönül az szolgál-na, ha a katonai erényeket érdemlett előléptetések és jutalmak minél több követnék, Őfels. az 1830: 7. t. cz. 1. §a 12ik pontjában tett kegye me-gigérete szerint, az e' részben fenálló törvények jelesen az 1792: 9 és 1807. 1ső törvények rendeletének szoros betöltésével szívén fogja viselni azt, hogy a magyar sor- és véghegyi ezredekben tiszték, következtetékép tá-bornagyok és stábilisok is, született magyarok legyenek, a katonai kitű-nő érdemeket pedig nemesi czimer-levelekkel 's udvari telkekre és apróbb részekre osztandó jószágok adományival fogja a törvények értelmében jutalmazni. 13. Az állítandó ujonczok egyedül magyar ezredekben szolgál-janak, 's őket nem magyar ezredekhez áttenni semmi szin alatt nem lehet.

Ő cs. 's ap. kir. felsége Sággy Mihály váczai nagyprépostot, püspö-ki czímmel felruházni; n. becskeréki k. s. járnok Kirschner Jánost nyugal-mazni, továbbá Fluk Károly aranyidkai ellenőrt szomolnokai hutaigaz-gatóvá; Hoffer Ferencz bányászacademiai növedeket és szüzimű szá-m-vevőt pedig felsőbányairnokká mélt. kegy. kinevezni.

A hazai első Takarékpénztár gyamolójának névjegyzéke: (Vége)
Lak József 20 kr., Laky Károly 1 fr., Lattyák János lelkész 1 fr., Lechmayer Mátyas 20 fr., Lévay Ágnes k. a. 1 fr., Lexa Ferencz 2 fr., Locher Antal 20 kr., Luby Imre 5 fr., Lueff Mihály 2 fr., Lukács-Krisztina 2 fr., Lukács József izsáki gyógyszeres 1 fr., Luppá András 2 fr., Luppá Bazil 2 fr., Lu-zénszky József b. 2 fr., Luzsa Mihály 2 fr., Mähr Antal 1 fr., Makádi község 10 fr., Makádi lelkész 40 kr., Makádi tanító 20 kr., Makádi jegyző 2 fr., Markus Dániel tisztartó 1 fr., Márton István 1 fr., Mayer József 30 kr., Maj-thényi Márton 5 fr., Megyesy János kanon. 5 fr., Mihalovics Antal 30 kr., Minasz Mórész 30 kr., Miskey Imre 10 fr., Miskolczy József 1 fr., Mocsary János 30 kr., Modrovich János Pest várm. főszolgabíró nyomatási költség-gekre 100 fr., Molnár Károly 2 fr., Mondschein Mihály 1 fr., Moravtsik György 2 fr., Mukuly György 1 fr., Müller István 30 kr., Müller József 1 fr., Nadasy Ferencz püspök gr. 200 fr., Naszt 10 kr., Nemeshegyi Julia 10 fr., Németh László 1 fr., Németszeghy Benedek 5 fr., Névtelen 5 fr., Névtelen 2 fr., Névtelen 2 fr., Nyáry Miklós 2 fr., Nyikos Pál 20 kr., Óbudai molnár czéh 10 fr., Óbudai sütő czéh 8 fr., Óbuda városa 10 fr., Óbu-dai zsidó község 10 fr., Odenvald Antal lelkész 1 fr., Oldsits Tódor 1 fr., Okoliesanyi János 10 fr., Oles Aloiz 2 fr., Pálincz Samuel 5 fr., Párizsky Eduárd 4 fr., Páty helység 5 fr., Pátyi egyház 1 fr., Paxian József 20 kr., Perbali lelkész 2 fr., Perlgrund N. 2 fr., Pernits József 3 fr., P. friem József 1 fr., Pilisszántó helység 3 fr., Piperkovics Péter 1 fr., Plachy Jakab 30 kr., Póder Ist. 30 kr., Podhráczky József 30 kr., Pogrányi Andr. 2 fr., Posch Ján. 5 fr., Posta Fer. 10 fr., Potoczky Laj. 1 fr., Pösch József 1 fr., P. eitzer Gasp. 1 fr., Prónay Kálmán b. 20 fr., Radimeczky Ant. 40 kr., Ribáry Béla 1 fr., Rokser Andr. 1 fr., Rosenfeld Leop. 5 fr., Rösl Leop. 2 fr., Rutzmo-zer Károly 1 fr., S. J. 1 fr., Sággy Mihály n. prépost 15 fr., Sándor János 2 fr., Schimpl József kanon. 5 fr., Schratzenthaler Ferencz 1 fr., Schulista Ferencz 40 kr., Scultety János 1 fr., Selig Mandl 2 fr., Simko István lelkész 1 fr., Somossy 10 kr., Steigel Antal 1 fr., Steinbach Ferencz kir. tan. 10 fr., Sturmán Márton kir. tan. 10 fr., Suppini Antal 2 fr., Szabady István 1 fr., Szabó István 2 fr., Szabó József 2 fr., Szabó Pál 20 kr., Szarvas Ferencz kanonok 1 fr., Szekrényesy József 2 kr., Szeles János 1 fr., Szelestey József 1 fr., Szél Mihály 1 fr., Szenté Péter 1 fr., Szentlászlói bíró 2 fr., Szigetszentmártoni község 10 fr., Szigetújfalusi község 4 fr., Szily Ist. 2 fr., Szita Laj. 1 fr., Szloboda Mihály 5 fr., Szoloesanyi Mih. 2 fr., Sztrokay Ant. 5 fr., Szunyogh Ján. 10 fr., Szűcs Gergely 1 fr., Takács Ferd. 2 fr., Takács Mih. 2 fr., Tállér Ist. 30 kr., Telki bíró 1 fr., Theodorovits Ist. lel-kész 1 fr., Thomasovits 1 fr., Toma Antal 30 kr., Toppler György kano-nok 5 fr., Tóth Gáspár 2 fr., Tóth János 1 fr., Tóki község 3 fr., Tuczinger N. 30 kr., Udvardy János 1 fr., Üllő helység 2 fr., Vadass Pál 30 kr., Varga Sándor 1 fr., Várady István 5 fr., Várady József 40 kr., Veisz Ferencz 40 kr., Veisz Károly 1 fr., Venisch Ferencz lelkész 1 fr., Veesés helység 2 fr., Vieser Antal 3 fr., Vittek Venczel 2 fr., Vlasits András 5 fr., Vörös-Hie-mer Katalin 20 fr., Zámár János 4 fr., Zóhls Sándor 1 fr., Zsambéki köz-ség 6 forint.

Milly roppant fontosságu lehet egykor a Duna Európa kereskedé-sire 's illetőleg hazánkra, kitészik azon figyelemből, melyet arra külföl-dön fordítanak. Így legközelebb a geographiai társaság Berlinben (febr. 8) tartott ülésiben Wincke ur a Duna és fek. tengereak, Rassovától Kusz-tendsiig vonandó esatorna általi összeköttetését terjeszté föl a társaság elibe az ide tartozó tervek 's térképekkel együtt. Még öt évvel ezelőtt a török kormány úgy gondoskodék a szulínai torkolatok járhatóságáról, hogy az ottani mezei embereket, folmentvén más adó alól, iszap tisztára szorította. Mióta azonban levette gondját róla, az iszaposodás annyira növekedett, hogy egy Galaczban tartózkodó olasz a hajózás ezen aka-dályát részvényes társaság költségén ajánlotta elharittatni. Az illető ter-vet és költséget többidegen követel 's jeles emberrel is közlőtte.

A m e r i k a.

Matamorast csakugyan megvették az egyesült texasiak és mexicói elégületlenek, sőt mint beszélik, a zendülés egész Mexicóban kiütött, 's Bustamente kénytelen volt a kormányról lemondani. Minden mexicói vá-ros falán az elégületlenek zászlója lobog, így szöveg levél, de ez még va-lósulásra vár. — „Lexington” gőzhajó megégett, 's a rajta volt 150 vagy 200 utas közül igen kevés szabadult meg. — Az egyesült statusok hadser-ge Bernard tábornok halálát, az uniónak tett érdemiért 30 napig gyászol-landja. — A Rosas elleni támadás szerencsétlen véget ért, de azért a zsar-nok megbukása, ha csak valami véletlen nem jó közbe, elkerülhetlen.

Spanyolország.

(Maroto kormányhivatalát nyert.) Madrid, febr. 8-án: „A mai hivatalos lap következő kir. rendelet közli: „Azon kitűnő szolgálatnál fogva, melyet don Rafael Maroto alvezér a nemzet és alkotmányos trónigazságos ügyének tön, éreztetni akarván vele, mennyire ismérem meg tette érdemét, a minisleri tanács meghallgatása után ülnöki hivatalt adok neki a legfőbb hadi és tengerészeti törvényszéknek, mely don Antonio Resello tábornagy halála által megürült.“ — Hareztérül semmi nevezetesebb hír. — Izabella királyné már tökéletesen meggyógyult és naponkint bejárja kocsin a főváros nagyobb részét. —

(A táborozás megkezdve.) Legújabb spanyol határszéli hírek szerint febr. 9-én Espartero vadászainak egy osztálya megindult Alcoriza felé, onnan Segurába menendő; a fővezér maga személyesen intézi e hadi mozgalmakat s úgy hiszik, hogy febr. 12-ikén Segurában leend. Molinosi carlospárti szökevények előadása szerint Cabrera táborában legnagyobb esüggedelem uralkodik, elannyira, hogy az egész zendülés kardcsapás nélkül főlöszlik, ha nem siet az esatában megsemmíteni Espartero.

A n g l i a .

(A királyi pár Londonban.) Febr. 1-én Windsorból Londonba jöttek vissza a királyné és Albert hg; visszaérkezettük hosszú ünnepélyes körúton. A Sun terjedelmes leírását közli a királyi menyeköznek a magos pár jól talált arczképével s vállolata oly nyereséges, hogy sajtóji nem győzik ellátni példányokkal a közönséget, ámbár minden órában hétézer kerül ki alólak. —

Alexandria, jan. 24. Khinából a tudósítás nov. 7-keig terjed. Az angol Volage és Hyacinth hajó s 29 khinai hadi dsonk közt a kantoni öbölben új esata esett: 5 dsonkot elsüllyesztének, egyet levegőbe röpítettek, a többi vezérestül elszaladt. — A khinai hatóság eleinte köv. büntetés alatt tiltá a mákonyal élést: 1) Mind az, ki mákonyt vesz és használ, száz vastag bambusz - botütést kap s azon felül két hónapig nyakvasat visel. A mákonyhasználók tartoznak beadni: kitől vették azt, hogy az eladót meg lehessen fogni s büntetni. Ha ezt nem tennék, büntőársaknak tekintetnek, s még egyszer annyi vastag bambusz-ütletet kapnak, s azon felül az éjszakai hideg vidékre három évi száműzetésbe küldetnek. 2) minden tisztviselő és azok szolgálói, ha mákonyvevés s használás bűnébe esnek, a birodalom törvénye szerint még keményebben büntetnek. 3) A kerületi elnökök és igazgatók mint más egyéb tisztviselők is jót tartoznak állani, hogy hatóságukban nincs mákonyhasználó. 4) A birodalmi főrendőség jegyzőkönyvet visz, melybe azon tisztviselők nevei iratnak, kik a törvényt nem teljesítik pontosan. 5) E jegyzőkönyvet az igazságministernek küldik, ki rá, mint jónak látja, észrevételeket tesz, határozatát a bel és hadminissterrel közli, kik az illető hatóságnak tüsténti foganatosítás végett elküldik azt. De most már a mákonyhasználás s árulás: felségértés, mellynek büntetése mindig halál.

Franciaország.

(Maison tábornagy. Törvényszéki jelenet.) Paris, febr. 1-ikén: „Maison tábornagy tegnap délben tíz napi betegség után elhunyt, miután 1792 óta Franciaország minden harciban részesült; a juliusi zendület óta oroszországi és ausztriai köv. volt az elhunyt tábornagy s ezenkül a haditárczát is bírta darab ideig. — Franciaország törvényszékit igen fontos bűneset tartja jelenleg elfoglalva, mely fontos helyre jutand a törvénykezési évkönyvekben. Egy előkelő hölgy ugyanis férjölés miatt vádoltatik mérgezés által, s a vádolt látszatos léleknyugalommal erősíti ártatlanságát, mit esakugyan több körülmény tanúsít. Laffarge assz. a vádolt. Garatnak a franciaországi bank igazgatójának lánya. A jour des Débats ezt írja e nevezetes történetről: „Mely titok rejti még ez iszonyu dramát, mely Glandierben történt. Laffarge, tu'ajdonosa egy ottani nagy-kiterjedésű vashámornak, mint igen ügyesen rendezett merénynek áldozatja esett el. És vajjon azon fiatal asszony, kit e pillanatban iszonyu gyanu terhel, ugyanazon sorsra van e kárhoztatva, hogy mint 2ik áldozat essék el valamely borzasztó boszunak? Vajjon az igazság el fog e hatni a körülmények valódi helyzeteig annyi egymással ellenkező lettdolgok tömegén keresztül, hogy a fiatal hölgy ártatlansága napfényre jöhessen, ki könnyen kikerülhetett volna minden vizsgálatot; de e helyett inkább maga sürgette azt legjobban? Erre nehéz válaszolni. Már egy évvel férjhez menete előtt forró szenvedélyt gyújtja Garat k. a. egy ifjában, kit maga is szeretett, s e kölcsönös szeretetet házasság vala koronázandó. Ez összeköttetést mind a két család helyeslé, s véghezvitelére már előkészületeket is tettek, midőn Garat k. a. megtudá, miképp azon ifju, kinek kezét kérszule nyujtani, más vétkes szövetség befolyása alatt állott, melly nem engedé őt szabadnak s jövendőjét veszélyesíté. Vérző szívvvel nyilvánítá tehát a völegénynek, miszerint többé nem szabad róla gondolkozni, s e nyilatkozat után nem is szólott vele többé. Ekkor Laffarge bemutatatták a családnak, ki azonnal eltökélte noul kérti Garat lányát, s az e miatti alkudozások oly gyorsan haladtak, hogy 17 nap mulva már véghez ment a menyeköz, és a nászpár rövid idő mulva elhagyni készüle Paris. A fiatal asszony, ki megszoká a fővárosi zajos életet, mellyben elméssége által mindenütt kedveltetni tudá magát, nem nézete aggály nélkül jövendője elibe, mellyet oly férjhez látta csatolatva, kinek egész jelleme kisvárosiasság bélyegét viselé magán; reménylé mindazáltal e mellett, hogy legalább társaságot lelend Glandierben, melly némi kárpótlást nyujtand neki parisi elhagyott örömeiért! Aug. 15-ikén Glandierbe érkezék a házaspár. Laffarge assz. csak rozszant régi lakra talált ott, mellynek látása még magosbra esigázta komorságát. A városi társaságok szinte nem voltak ajánlközöbök, s ezért majd mindig egyedül volt házában. Ez elzárkozás és kétségbeesés pillanatiban levelet írt férjének, mellyet most súlyosító tanusíték gyanánt használ a vádirat. E levélben ugyanis nyíltan kivallá férje előtt szive minden gyötrelmit; megvallá szerelmét, mellyt ismerése előtt más iránt táplált, n. egirá, hogy bármily méltatlan is az, kit ő sze-

retett, ő többé másé még sem lehet, s hogy a kiálthatlan bilincsek közl szabadulni akarván futnia kell, és magányba rejteni megsemmített lételét, megjegyezvén azt is, hogy életét is kész föláldozni, ha valami gátlani találná e szándékát. E levelet a férj megmutatá neje édesanyjának, és rövid idő mulva megszelidültnek látszék a hölgy és ismét visszatért női kötelességeihez. Annyi legalább bizonyos, miszerint e levélírás után rövid idő mulva gyöngéd meghittség kezdé uralkodni Laffarge és neje közt. Több levelet írt még ezután férjének a nő, mellyek mind tanujelei azon forró szerelemnek, a mellyet férjében gerjeszte s mellyet maga is viszonzá. Szíve vonzalmival lelke hajlami is megváltoztak, s már most abban lelke kedvét a fiatalnő, hogy a glandieri szomorú lakházat szépítetté s javította, és minden munkát együtt intéze férjével. Szóval, ő boldog volt, vagy legalább az látszék lenni, s szívósága és mélyelműsége mind azok szívét megnyeré, kik férje házában megfordultak. Ez időben annyira hajlott férjéhez a nő, hogy hozományát teljes fölhatalmazást adott neki. Laffarge, kinek vállolatát akkor mulhatlan fordulat fenyegeté, septememberben Parisba érkezék szabadítékot kérti valamely fontos találmányra, mellyet szerencsés volt fölföldözni, s egyszersmind nagyobb szerü kölesönt kötni, mire nézve igen nagy hasznát veheté hitvese fölhatalmazásának. Parisban tartózkodta alatt több szerelemteljes levelet írt hitvesének, mikre egészen hasonló hangon felelt az asszony. Levelei egyikében tudatá vele, hogy kalácsot küldé neki Parisba, és kéré, enné meg azt bizonyos órában és gondolkozzék róla, mert ő akkor majd épen ugyanazon sütésből fog enni; kéré őt továbbá, hogy a Parisba küldött kalácsból csak két ember egyék, t. i. maga Laffarge és „igen szeretett“ nővére. Laffarge dec. 16-án megevé a kalácsot, de csakhamar fájdalmakat érte, mit utóbb hányás követte. Rövid idő mulva mindazáltal annyira mennyire ismét meggyógyult, és neje fölhatalmazása segélyivel sikerült 25 ezer frank kölesönt fölvennie. Jan. 3-án visszatért 15 ezer frankkal Glandierbe, melly mennyiség néhány nap mulva nyom nélkül eltűnt. Laffarge egészsége gyöngé volt ugyan; de azért mégis folyvást személyesen intézgeté hamorügyeit. Rövid idő mulva újra hányni kezdé s egykor irtóztva taszítá el magától a gyógyítalt, mert kábító erős szagot velt belőle párolgani. Gyauja csakugyan valósult, mert orvosi vizsgálat után kiviláglott, hogy a pohárban levő méreg 20 embert is megölhetett volna. Ezalatt Laffarge egyik hitelezője megijedvén a betegség miatt, kezességet kért Laffarge 25 ezer franknyi adóssága iránt, mit a nő azonnal legnagyobb készséggel teljesíté. Jan. 15-ikén Laffarge meghalt. Azon pillanatban, midőn a holttestet törvényszéki tisztviselő vizsgálá, megmagyarázhatlan véletlenségből halotti ágyán feküdt Laffarge azon új kabátja, melly már hosszabb idő óta nem volt testén, s mellynek zsebében a nő azon augusztusi levelére találtak, mellyben eltávozását tudatá férjével. A halottvizsgálatra meghívott orvosok egyhangulag oda nyilatkoztak, miszerint a méreg oly ügyesen volt elosztva, hogy teljességgel nem találhatni nyomára a szétlútt testben. Utóbb mindazáltal a gyomor és belek vegytani vizsgálatokor kiviláglott, hogy a méreg legnagyobb mennyiségben volt jelen. Laffarge assz. mind e mellett nyugott és bizalomtelve tekint jövendője elibe. Barátjai nem hagyák el őt, s egy fiatal lányka, kit mindenkor különösen kedvelt, engedelmet kért vele börtönbe megosztatni. Eddig leginkább azt nyomozza a törvényszék, hogy mennyiben volt a nő részes az italok megmérgezésiben és az egérkö-vásárlásbant mellyből nagy mennyiséget találtak elásva a glandieri kertben. —

Törökország.

(Keleti kérdés.) Ugy látszik a keleti kérdés végéhez közelget. Ruszszia és Anglia tovább henye néző nem lehet. Franciaországot oldalt tolják, s Ausztria hasztalan keres közlő utat, a tüstinti szakadást gátolandó. Ruszszia készen tartja hajóhadát s hadsergét a porta fenhéjazó bérnökét (vazallját) megalázni. Anglia Hodges ezr. alexandriai consula által kénytő szabályokkal fenyegetteté az alkirályt, s mindkettő kész Szyriát és Tauruszt a portának ismét megszerzeni. s ez, elvakultan a stambuli uraság néhai büszkeségén, nem akarja megismerni, hogy a birodalom ereje most M. Aliban nyugszik. Ruszszia M. Alit használta a porta hatalmának megtörésére, s most, minthogy ő hatalmas lett, rajta a sor. De ő Tauruszban jó állásba verekedett, befolyása Kurdisztánra igen nagy, kiküldötté a Kaukáz körüli mohammedhitü moszka alattvalók közt pártot szereznek, s ha Ruszszia még késik, majd Kaukáz körül a lesghü törzsekkel, Shirvanban és Karabagban a tatárokkal és kurd törzsekkel kell harcizni, melly legesekélyebb vesztés következtiben is erejét Ázsiában csökkenté. M. Aliét öregbité, s talán a portának időt is enged új erőgyűjtésre. Egymást éri a hír, miszerint a kurd főnökök Ibrahim basát vezéröknek hitták, így Ruszszia ha önmegmaradását szereti, tovább nem késheik, sőt darab ideig a dardanellákról s hunkiar-iskelesü szerződésről is leveheti szeméit, meglevén győződve, miképp Konstantinápoly önként esik kezébe, ha Alit a Taurusz déli oldalára verheti s így Kisázsia keleti részének ura lehet. Anglia az ázsiai mozgalmak által mindinkább kénytetve látja magát Suez földszorosost elfoglalni. A perzsák újabb indulása Heratellen s a herati schah perzsa részre állása már magában is oly fontos dolog, miszerint Anglia tovább nem késheik magának Egyiptuson át utat nyitni. E szerint mind a két hatalom kénytelen az alkirályt megalázni, s azt mindkettő a szultán tekintete s méltósága ótmalmazása ürügye alatt teszi. Ha Anglia hallgatva vagy nyilvános szerződés által megengedi a moszka táborjára-t Kis-ázsiaiban az alkirály ellen, vagy ha még ugyanazon időben Szyria és Egyiptus megtámadásával gyamolítja is, az csak annyit jelent, hogy mindent kénytelen hátrahagyni keletindiai birtokin segitendő, mint szinté Ruszszia kénytelen a dardanellákról szemeit levenni a közelebb s Kurdistánban fenyegető ellenséggel mérközendő. De azért az nem veszté el fontosságát, csupán kevés ideig nincs rá oly nagy gond: Ruszszia felső Örményországban és Kurdistánban nyerendő győzelmé által hatal-

mát 's befolyását öregbíteni reményli Törökországban, Anglia pedig azt hiszi, hogy a török kormányal és hatalmas hajóhada által a Boszpor vezetést pontját megtarthatja. Mellyik fog esalatkozni, megválnak. Mint Russziának és Angliának mind inkább érdekében fekszik M. Alitól megmenekedni, 's így erőszakos szabályokhoz nyúlni, épen úgy érdekében fekszik Ausztriának és Poroszországnak azon erőszakos szabályokat, 's így azok által a háborút kerülni, de híjában, — nincs erő hozzá. Franciaországnak volna, de hogy azt használhassa, egyenesebben nyiltabban kellene beszélnie 's úgy alkalmazkodnia, hogy szükség esetén szavaival fegyverrel szerezzen meghallgatást. De még most sem Anglia sem Franciaország nem megy annyira, 's most még megelégszenek egymás elleni titkos hadakozással: Anglia lovalja a spanyol fellengődiket Franciaország ellen 's magában Franciaországban is élesztgeti a pártok küzdését, míg ez Egyiptusban akadályt gördít Angliának, kereskedését Délamerikában csökkenti 's küldöttei általa chartistákat fegyverben gyakorolja. Ez előjátéka a nyilvános viadalnak, melly bizonyosan bekövetkezik, ha Franciaország tovább is megmarad szándokában 's M. Alit Anglia ellen szóval és tettel segíti. Mikép veendő egyik vagy másik szabályt Ali ellen fogantatni? az avatatlan csak annyit tud felőle, hogy Russzia ellene Örményországból mozog. Némely angolok szerint az alexandriai kikötőt nem vehetni ugyan be, de a hajóhadat könnyen elégethetni. Igen ám, de ekkor ismét a navarini oktalanságot követnék el, hol azon hajóhadat lötték össze, mellynek az 1828—29ki háboruban a porta jó hasznát vehette volna. Okos volt M. Ali, hogy hajóhadát a törökkel egyesítette, ki még most legutolsó támasza a hanyatló török birodalomnak, 's legutolsó daliája a fenyegetett izlamnak. Ezen állást M. Ali megtartandja, 's ha megtámadják: még van egy harezharító eszköz kezében. M. Ali szálka Anglia és Russzia szemében, de egyszersmind azon egyetlen soromp, melly őket egymástól elválasztja, 's ha ő megbukik, azonnal szemköztállnak ezek egymással. Van még egy pont, mellyet nem bír Ali, de mellyet minden pillanatban fenyegethet, 's melly által Angliát és Russziát összekapathatja: ez Sztambul. Ha Ibrahim megindul Sztambul ellen 's ott, sok török nagytól gyámolítatva, ő mellette támad fel a nép, akkor Russziának közbe kell járulnia, mert azt nem szenvedheti, hogy a török birodalom M. Alitól nyerjen új erősödést: ha pedig moszka hadsereg jelenik meg Sztambul előtt, akkor kiút a háboru. E' szerint jól meg fogják gondolni, mikor kénytik Alit e' végső lépésre. Ha ezen előzmények igazak, mindenki át fogja látni, hogy a békítés Ali és a porta közt tulajdonképen csak vakítás, mert itt nem a M. Ali és porta közti vita van szóban, hanem Russzia és Anglia viszonyai M. Alihoz és Ázsiában. Ezért kerülhetlen lesz a háboru 's csak két kérdés foroghat fen: folytatja-e Franciaország oldalását a nélkül hogy M. Alit hathatósabban segítse, 's ez által a szakadást orvosolhatlanná tenné? 2) találhat-e Ausztria és Poroszország eszközt, melly által M. Alit megtámadtatása esetében a Sztambul elleni nyomulásban akadályoztathatja, vagy más szóval, gátolhatják-e Angliát, hogy M. Alit ne Európa felől támadja meg? Angliának e' részről megtámadását ohajtott siker aligha koronázza; de bezzeg nem támadja-e India felől a vörös tengeren? az más kérdés; e' megtámadás a' viadalnak még tan darab időig meghagyná ázsiai jellemét. — Más rész pedig így okoskodik: Az ugynevezett Status-quo keleten tulajdonképen nagy bolondság. A két főhatalom, melly kelet sorsába markol 's azt intézgeti, most azon világ rész szívében shahjátékokat játszik. A mozgást Perzsiában és Törökországban kezdik, hol tulajdonképen csak Anglia és Russzia ül a játéksztalnál. Állítólag mind két hatalom a status quo-t sürgeti, míg állását nem biztosítja, akkor közel nyomulván elmennydörgi: shah a királynak! és — tönk! A többi hatalom hát mögül nézi a játékot, 's képleg mind a két játszó tanácsot kér a körülállólakul. Így Russzia Ausztriához fordult, Anglia Franciaországhoz, bár Russzia jól tudja hogy Ausztria érdeke európai Törökországban ellenkezik az övével, mint szinte Anglia is jól tudja hogy Franciaországnak más érdeke van Egyiptusban. Ideiglen Russzia és Anglia egységre lépett, mivel még nem haladt a játékban annyira, hogy Sztambulban vagy Teheranban shahot adhatna. Miért Anglia az egyiptusi alattosságot, és a suez-i szoros marását szorgalmazza: ezt mint érdeklőbb és sürgetőbbet elibe teszi a francia szövetségnek; Russzia képleg kedvét keresi, 's kaukazi és örményországi állását Taurusz és Kurdisztán ellenében megerősíteni törekszik, hogy lassankint a nyugati és belázsiai kereskedés folyamának kutfejét hatalma alá vethesse. Konstantinápoly most Russziának mellékes dolog. Russzia a természet erősségei után sovárogo: neki szirt, hegy, a föld esontteteme kell; Angliának pedig tenger, folyamok, kereskedés és ipar. Úgy látszik eleinte nem jönnek surlódásba. Russziának főpolitikája volt az angol haragot és gögöt legokosabban kikémleni. Anglia mélyen Indiába bonyolalt 's jelenleg egész hatalma ott fekszik. India birtoka élet-halálviadal a mai politikai világban. India megóttalmazása végett hódíták meg félig meddig az indus Kaukazit, 's most mint vérszellel fenyegeti Indiát a moszkák Khiva elleni nyomulása, 's a moszkák teheráni 's herati befolyása. Indiának legközelebb utja Egyiptus, 's itt a basa 's francia befolyás áll utban. Már a restauratio alatt kezdde zörgölődni egymásra az egyiptusi angol 's francia consul mint két különböző érdek képviselője, ez Algir meghódítása 's a juliusi zendület óta mindig növekedett 's most közel van a tetőponthoz. Ha az európai politika e' nehézségeket tovább is tudja huzni halasztani, akkor csakugyan remekel.

Oroszország.

Egy asztrakáni levél tartalma köv. hangzik: „Őn fogja tudni, hogy az orosz hajóhad a kaszpi tengeren Asztrakánál állomásoz. Az asztrakáni kikötő bárkával, hajóval, álgys sajkával annyira megtelt, hogy

könnyebb mozgás kedvéért 100—120 a' Volgán kénytelen horgonyzani. A' hajós legények száma arányos a' hajókéhoz. Az itteni tengeri erőt 12 ezer főre tehetni. A' hajóhad szünetlen gyakorlásban van, 's már 30 ezer embert 's 5 ezer lovat befogadhat 's ha szükség, még 800 bárkával szaporíthatatik. Ide mindenféle fegyvert nagy mennyiségben szállítanak, pedig nem is minden szállítvány jut köztudomásra! A' kreml-i fegyvertárba senkit nem bocsátanak, mondják: tömve van fegyverrel. 138 álgys hajóra szállítottak, ötven bárka golyót 's congrève röpentyűt (rakétát) hozott. Kremlben a' tüzerek éjjel nappal dolgoznak, a' jekatirenburgi és volski fegyvertár szakadatlan munkában; nincs nap, mellyen terhes bárka nem érkeznék; a' röpülő-hidak hajóra szállítvák 's kit illet ezen készüllet? Őn fogja tudni. — Le nem irhatom Önnek, mennyire gyűlölik e' tájon az angolt. Mi nem érne engem mint angolt Asztrakán utcáin! Mennyi boszúságot kell itt angol utazónak szenvedni! de a' britt gög itt hallgat. A' Gangeszen kell e' megdörögni a' moszka álgysnak, hogy ezen okos alázatosságnak végét szakítsuk? A' csapatok mozgását mély titokban tartják. Amnyi bizonyos, hogy a' Turkesztánba nyomult hadsereg két részre van osztva 's egyike Khiva ellen van rendelve; hát a' kirgizsi pusztán alakított második hadsereg hová? E' nagy utóserg az Araltó felé ügyekszik, egy másik, jobbadán lovasságból álló dandár pedig a' kaszpi tenger nyugati része felé, egy osztálya már átjutott a' Kaukazon 's Taurisz határain áll. De úgy látszik ezen sereg csak egy nagyobbak előcsapatja. —

A' varsó-bécsi vasutrá már meg van a' készüllet téve 's tavaszkor azonnal munkához fognak. — A' khivai táborozásról köv. hivatalos tudósítást kaptunk: „A' hadsereg minden akadályt szerencsésen meggyőzte, 's a' 32° (Reamur szerint) hideg daczára is, mellyet a' kirgizsi pusztán kelle kiállnia. Legjobb létnek örvend 's minden szükségessel bőven el van látva. Dec. 30kán 3 ezer főből álló khivai hadosztály támadta meg Ak-Bulak várát, de az őrség vesztéssel visszaverte. 31kén egy oda küldött szállítványt támadtak meg; a' khivaiak körülzárnalák harcossinakat, mintegy 24 óráig bekerítve tarták 's nagy tüzzel több izben megrohanták, de mindig tetemes vesztéssel igazítottak vissza, végre futásnak eredtek, 's a' sietség miatt halottaikat sem vihették magokkal. A' szállítvány Jerosejew kap. alatt szerencsésen megérkezett Ak-Bulakba; közüle 11 sebet kapott, 5 elesett. A' hadsereg újabb hír szerint is a' legjobb állapotban van. — Pétervári levél szerint (jan. 28) ott a' hideg mált év fogytán Reamur hőmérője után 28—30° volt; a' hó minden felé igen kevés, miért ismét szűk aratástól félnek. Új év kezdetével hirtelen meglágyult a' hideg, 's a' meleg Reamur szerint 2—3°. A' közép és déli tartományokban nagy szükség uralkodik. — Oroszország népessége jelenleg 62 milliónyi; a' sz. pétervári tud. társaság 27 rendes, 98 tiszteletbeli, és 130 levelező-tagból áll. Magában Russziában van 27 rendes, 53 tisz. 6 lev. tag; Poroszországban 11 tisz. és 20 lev.; Ausztriában 1 tisz. 4 lev. Németországban 8 tisz. 14 lev.; Franciaországban 9 tisz. 13 lev.; Angliában 9 tisz. 6 lev.; Olaszországban 2 tisz. 2 lev.; Svéd és Norvégországban 2 tisz. 1 lev. t. 's a' t.

Németország.

A' Visztula febr. 1jén Danzigon 1¼ mfölddel felül elhagyván régi folyását újmedret tört magának a' keleti tengerbe. — A' bonni egyetemi törvénykar Albert hget, az angol királyné férjét, ki tanulását ott kezdte 's végezte, törvénytanári rangra emelte, 's arany betűvel nyomott oklevelét a' menyekző napjára elküldötte. Azon hír, miszerint angol püspök menne a' porosz evang. püspökök felszentelésire, alaptalan. — Stüvet bremai és hadelni baráti és tisztelőji egy becses, 12 hüvelyk magas, 5¼ átmérőjű bilikommal ajándékozák meg. Előül e' fölrás áll: „A' nép és jog barátjának Stüve törvénytanár osnabrücki polgármesternek Brema és Hadeln tartomány; alább ez: „igazság emeli a' népet Péld. 14: 34 legfölül a' másik oldalon ez: „az igaz emléke áldásban marad Péld. 10: 7. Legalul ez: 1833. sept. 26. — Azon választmány mellyet a' drezdai 2ik kamra a' hannoverai ügyben kinevezett, jelentést tön. Véleménye szerint az első kamrával közösen meg kell bizni a' kormányt, hogy az 1833 sept. 29diki alaptörvény egyoldalú eltörlése által megzavart jog állapot helyreállítását Hannoverában minden kitelhető módon szorgalmazza a' szövetséggyűlésen. — Laurent püspöknek Aachenből elutasítása különös benyomást tön az ottaniakra. —

Svédország.

Stockholm, febr. 21. Mind a' négy rendi választmányi tagok választásánál az ellenzék győzött, minek következtében Stierneld b. külminis-ter a' kir. tanácsosakat lemondásra szólította föl, mit ezek meg is tévének, de a' király, „még most“ nem fogadta el lemondásukat. A' paraszttrendj többféle indítványt tön az öt nyomó köz teher könnyebbíthetése végett. Hans Janson felirást javasolt a' királyhoz, mellyben az ország jelen állapotja feletti aggodalmukat, 's a' mostani kormánysemélység állását a' nemzet-hez jelentenék ki. Pehr Pehrson indítványt tön minden külföldi szesz ital megtiltására, vagy legalább a' legnagyobb vám alá vetésire. De legnagyobb fontosságú Anekarwardgr. az országos költség szabályozását illető indítványa, mi által a' kiadás évenként egy millió tallérral kevesbülne 's a' kir. évdíjből 100 ezer, a' ministeriből 133,333¹/₃, testőriből 60 ezer hadséri költségűl 200 ezer, tengerészből 330 ezer, rendkívüli kiadásokból 54 ezer tallér vonatnék le 's a' testőrezred és tengerészi igazgatóság megszűntetnék. Tett még indítványt a' földadó eltörlésire vagy legalább csökkentésire. A' papi rendből Sáve prépost tön indítványt, miszerint a' tárgyakat ne huzzák halasszák mint az eddigi országgyűléseken, hanem gyorsan végezzék. — Bolmeer prof. követte választatását a' lundii egyetem részéről, a' főtörvényszék, mivel az egyházi tanács fiatalabb tagjai a' választásból ki voltak rekesztve, erőnkülének nyilvánítá. —